

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області у I кварталі 2024 року свідчать, що, на тлі логістичних труднощів з перетином кордону, респонденти очікують зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні. Водночас позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні очікування залишаються високими. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 7.9% (у попередньому кварталі – 13.9%) (графік 1). У цілому по Україні очікується зростання обсягів виробництва – 8.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги дещо нижчими темпами:** 62.2% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 57.9%), у цілому по Україні – 48.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво, військові дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становить 91.9% (у попередньому кварталі – 81.1%), у цілому по Україні – 81.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 17.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.3%). У цілому по Україні – 3.7% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів сільського господарства (50.0%);
- **помірне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 5.4% (у попередньому кварталі – 5.4%) (таблиця). Респонденти також очікують уповільнення зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 12.5% (у IV кварталі 2023 року – 23.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.6% та 6.8% відповідно;
- **повільніше збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 2.7% (у попередньому кварталі – 11.4%). Водночас респонденти очікують **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт нижчими темпами:** баланс відповідей «мінус» 2.7% (у попередньому кварталі – 12.5%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.3% та «мінус» 1.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 5.4% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 5.7%) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.3%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують / продають підприємства:** баланси відповідей – 94.7% і 73.7% відповідно (у попередньому кварталі – 92.1% і 78.9% відповідно) (графік 6). Найбільше зростання цін на продукцію власного виробництва прогнозують респонденти підприємств переробної промисловості (83.3%). На думку опитуваних, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та ціни на енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції нижчими темпами:** баланс відповідей – 55.6% (у IV кварталі 2023 року – 72.2%). Респонденти також очікують **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 75.7% (у попередньому кварталі – 75.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називають військові дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників, недостатній попит (вплив останніх двох чинників значно посилюється), а також занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

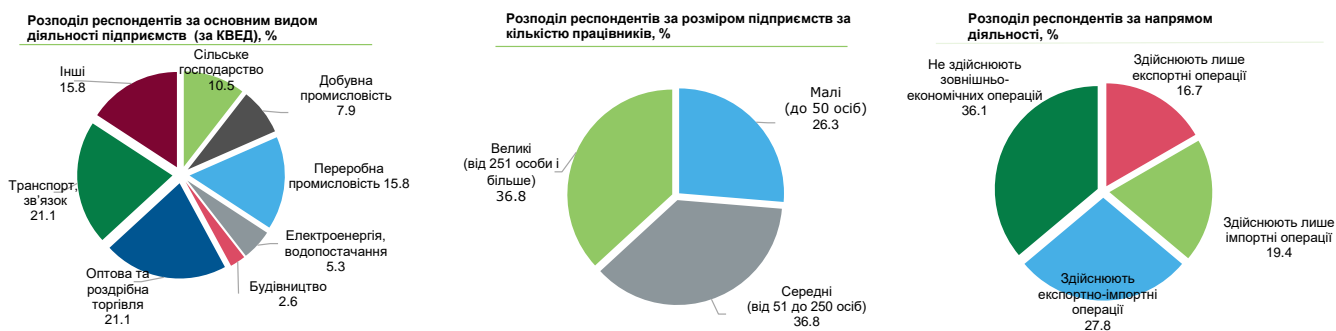
Очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом значно посилюються (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (52.6% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

92.1% респондентів області зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.3%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

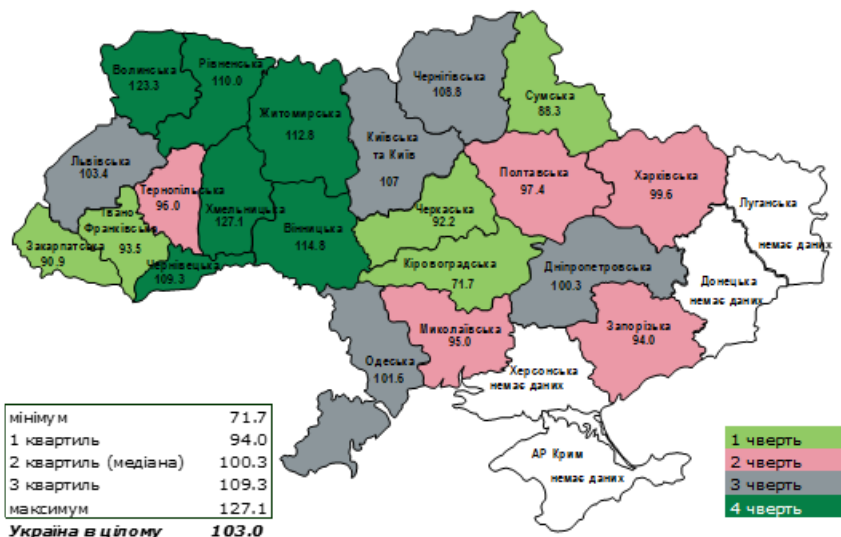
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 13.2% (у IV кварталі 2023 року – 2.6%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 5.6% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%);
- **ресурси виробничих потужностей достатні, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 17.1% (у IV кварталі 2023 року – 5.4%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 січня – 26 лютого 2024 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

¹кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

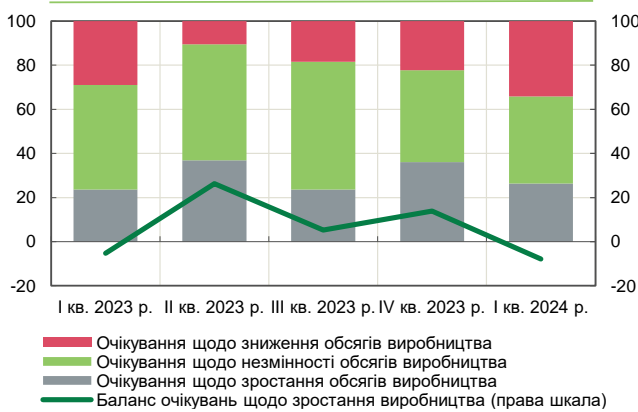
Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	16.2	7.9	7.9	-5.3	17.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	16.2	18.4	13.2	7.9	5.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-8.6	5.7	2.7	-12.5	-2.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	10.8	18.9	18.9	11.4	2.7
кількості працівників	-2.6	-5.3	-10.8	-5.7	-5.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

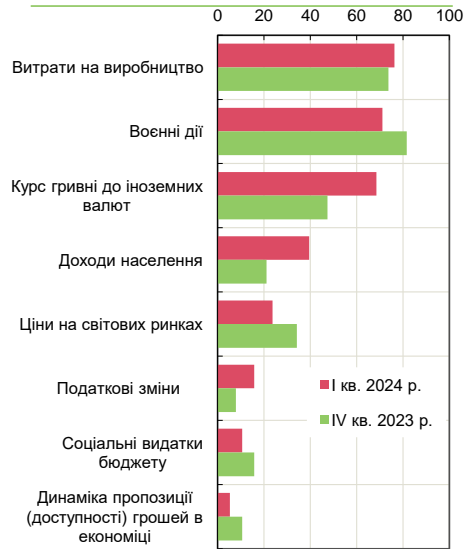
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

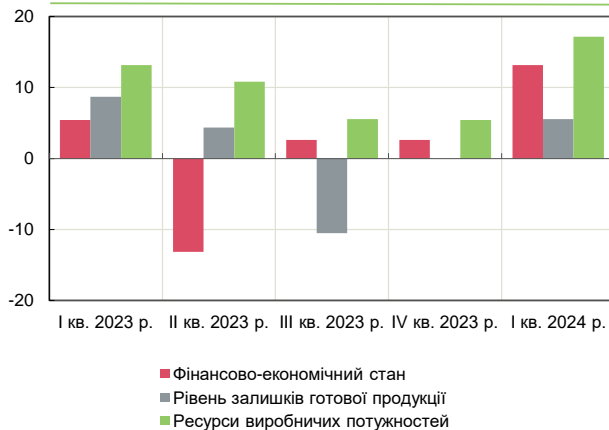
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

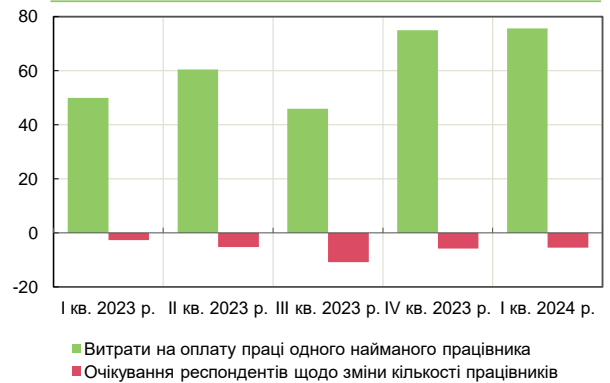
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

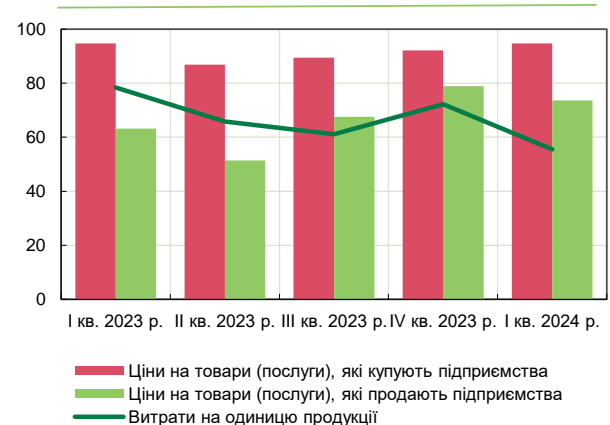
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

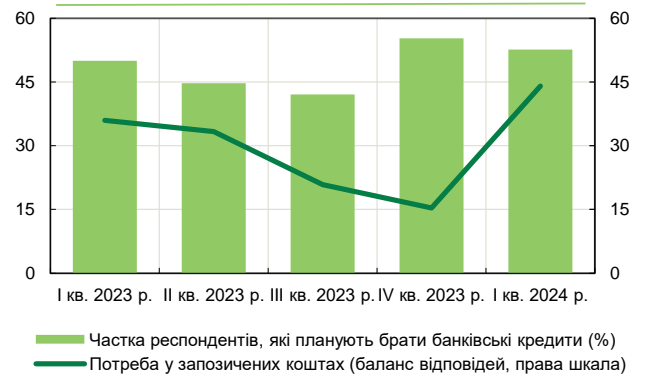
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

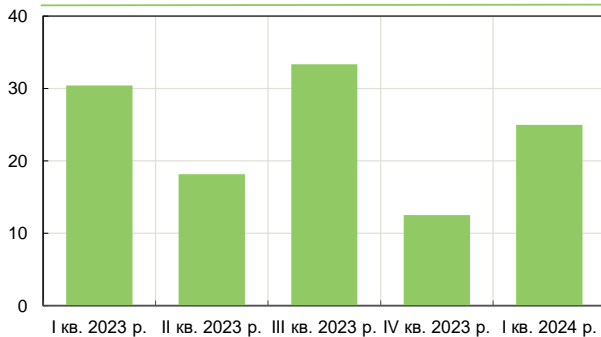
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

